

Stanovisko Výboru regiónov ku Miestnej a regionálnej vláde v Rusku a rozvoju spolupráce medzi EÚ a Ruskom

(2005/C 71/03)

VÝBOR REGIÓNOV

so zreteľom na rozhodnutie svojho grémia zo dňa 19. marca 2004, podľa piateho odstavca článku 265 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva poveriť svoju Komisiu pre vonkajšie vzťahy vypracovaním stanoviska z vlastnej iniciatívy o miestnej a regionálnej vláde v Rusku a rozvoji spolupráce medzi EÚ a Ruskom;

so zreteľom na vyhlásenie prezidenta Ruskej federácie, pána V. V. Putina na výročnom zasadnutí ruských federálnych štátnych úradníkov s vysokopostavenými zástupcami podnikateľskej komunity a miestnej vlády dňa 1. júla 2004, ktorým sa ustanovuje základňa pre vytvorenie trvalého dialógu medzi ruskými miestnymi a regionálnymi orgánmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi v Európskej únii;

so zreteľom na summit EÚ-Rusko konaný dňa 21. mája 2004;

so zreteľom na protokol k Dohode o partnerstve a spolupráci (PCA), ktorý bol podpísaný EÚ a Ruskom dňa 27. apríla 2004 kvôli rozšíreniu dohody o desať nových členských štátov k 1. máju 2004;

so zreteľom na oznámenie COM(2004) 106 final z 10. februára 2004, v ktorom Komisia navrhuje opatrenia na zlepšenie efektívnosti vzťahov EÚ-Rusko;

so zreteľom na správu Európskeho parlamentu A5-0053/2004 final z 2. februára 2004 s návrhom odporúčania Európskeho parlamentu Rade o vzťahoch EÚ-Rusko;

so zreteľom na Rímsky summit konaný v novembri 2003;

so zreteľom na svoje stanovisko *Severná dimenzia – druhý akčný plán 2004-2006*, (COM (2003) 343 final), prijatý dňa 9. októbra 2003 (CdR 102/2003 fin) ⁽¹⁾;

so zreteľom na federálny zákon č. 131-FZ zo 6. októbra 2003 o všeobecných organizačných princípoch miestnej samosprávy v Ruskej federácii, a jeho súčasné vykonávanie;

so zreteľom na vytvorenie štyroch „spoločných priestorov“ EÚ-Rusko, ako bolo dohodnuté na summite v Petrohrade v júni 2003;

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru *Strategické partnerstvo EÚ-Rusko: Aké sú ďalšie kroky?* zo dňa 20. marca 2002 (CES 354/2002);

so zreteľom na zmluvu o budúcej zmluve o spolupráci medzi Radou federácie Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie a Výborom regiónov Európskej únie zo dňa 30. marca 2001;

so zreteľom na „Spoločnú stratégiu“ z roku 1999 EÚ-Rusko, ktorá ustanovila základný prístup EÚ v jej vzťahoch s Ruskom;

so zreteľom na Európsku chartu miestnej samosprávy ratifikovanú Ruskou federáciou v roku 1998;

so zreteľom na Dohodu o partnerstve a spolupráci z roku 1997 (PCA) medzi EÚ a Ruskom;

so zreteľom na konštruktívnu prezentáciu pána Alexandra Songala, vedúceho Oddelenia medzinárodných vzťahov (regionálnej) Dumy Kaliningradskej oblasti a následnú diskusiu na schôdzi komisie VR RELEX dňa 5. septembra 2003;

so zreteľom na konštruktívnu prezentáciu pána Alexandra Viktoroviča Ussa, predsedu Parlamentu Krasnojarskej oblasti, člena správnej rady interregionálnej asociácie „Sibírska dohoda“ a následnú diskusiu na schôdzi RELEX VR dňa 17. septembra 2004;

(¹) Ú.v. C 23 z 27.1.2004, str. 27

so zreteľom na svoj návrh stanoviska (CdR 105/2004 rev. 1) prijatý Komisiou pre vonkajšie vzťahy 17. septembra 2004 (spravodajca: pán Lars Abel, člen kodanského okresného zastupiteľstva [DK/EPP]);

keďže:

- 1) VR sa domnieva, že silné regionálne a miestne orgány sa spoliehajú na princíp demokratickej legitímnosti a zodpovednosti svojich zložiek.

VR preto vyzýva orgány vo všetkých európskych krajinách, aby vyvinuli a rozšírili princíp miestnej samosprávy v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy z 15. októbra 1985, a aby sa vyhýbali akémukoľvek obmedzovaniu priamej participácie občanov na miestnej a regionálnej úrovni.

- 2) Rozširovanie EÚ výrazne predĺžilo spoločnú hranicu únie s Ruskom. EÚ by mala zabezpečiť dobré vzťahy s Ruskom, svojim najväčším susedom. Z uvedeného dôvodu by sa malo podporovať vytvorenie správneho riadenia v Rusku, nielen na národnej úrovni, ale aj na regionálnej a miestnej úrovni. Je vo vlastnom záujme EÚ snažiť sa o otvorené, stabilné a demokratické Rusko, ktoré môže konať ako strategický partner, obraňovať spoločné hodnoty, pokračovať v reformách, plniť si svoje záväzky a spolu s EÚ hrať konštruktívnu úlohu tvárou v tvár krajinám SNŠ.
- 3) Skutočné partnerstvo by sa malo opierať o praktickú stratégiu a agendu, určenú na to, aby poskytla formu a obsah politickým vyhláseniam. Praktické a konkrétne kroky sú potrebné na riešenie zmien a čerstvé výzvy novej, rozšírenej Európskej únie a jej vzťahov s Ruskom.

Na miestnej a regionálnej úrovni je veľmi dôležité zabezpečiť rast ako ústredný bod budúcej prosperity a prispôbiť vývoj odlišným okolnostiam decentralizovaných orgánov. Vzdelávanie, životné prostredie, doprava, podpora podnikania prostredníctvom súkromno-verejných partnerstiev, sociálne zabezpečenie a zdravie: toto sú kľúčové prvky regionálneho rozvoja, ktoré musia umožniť rast v Rusku a EÚ a posilňovať spoluprácu medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi.

- 4) EÚ by tiež mala venovať špeciálnu pozornosť tým oblastiam regiónu Severnej dimenzie, ktoré majú špecifické potreby rozvoja a rastu, ako napríklad severozápadnému Rusku, vrátane kaliningradského regiónu a ruských polárnych oblastí. Je dôležité zamerať sa na náročné klimatické podmienky, ktoré vplývajú na podnikateľský rozvoj, vzdelávanie, zdravie a životné prostredie.
- 5) Výbor regiónov sa chce zamerať na tie oblasti konania, ktoré patria do kompetencie regionálnych a miestnych orgánov. Národné orgány sa zaoberajú preklenovacími otázkami ovplyvňujúcimi spoločnosť ako celok, pričom regionálne a miestne orgány sa zameriavajú na tie oblasti, ktoré sú dôležité pre sekcie spoločnosti blízke každodenným problémom ľudí.
- 6) Výbor regiónov musí zamerať svoju aktívnu angažovanosť na praktické záležitosti, ktoré sa dajú vyriešiť prostredníctvom konkrétnej spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi partnermi v EÚ a Rusku. Vytvorením spolupráce na miestnej a regionálnej úrovni môže EÚ pomôcť podporovať diverzifikáciu ruského hospodárstva, ktorá je potrebná na umožnenie prilákania zahraničných investícií s cieľom vytvorenia nového reálneho kapitálu a vylepšenia infraštruktúry. Výbor regiónov konštatuje, že Komisia vo svojej analýze tejto otázky (COM(2004) 106 final z 10. februára 2004) zdôrazňuje, že je naďalej potrebné veľa vykonať pri odstraňovaní byrokracie a reformovaní finančných služieb, bývania, komunálnych služieb, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania. Aby sa urýchlili štrukturálne, sociálne a inštitucionálne reformy, ktoré sú potrebné v Rusku, mali by sa zrealizovať vylepšenia v investičnej a podnikateľskej klíme a mala by sa zvýšiť produktivita vo výrobnom sektore.
- 7) Prostredníctvom úzkej spolupráce v oblasti špecifických projektov môže EÚ zaznamenať prínos pre vyváženú implementáciu reforiem verejnej správy na federálnej a regionálnej úrovni. Spoločnou prácou na takýchto projektoch EÚ tiež môže pomôcť posilniť ľudský kapitál prostredníctvom zlepšení v špecifických sektoroch. EÚ musí pokračovať v podpore medzinárodných kontaktov na najnižšej úrovni, vrátane partnerstva v oblasti vzdelávania.

Prijal nasledovné stanovisko na svojom 57. plenárnom zasadnutí konanom v dňoch 17. a 18. novembra (schôdzi 17. novembra):

1. Stanoviská Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

1.1 **upozorňuje** na základe zistení zo zasadnutia Rady pre trvalé partnerstvo z apríla 2004, že Dohoda o partnerstve a spolupráci (PCA) zostáva kľúčovou stabilnou základňou pre vytvorenie spolupráce medzi EÚ a Ruskom. Dohoda stanovuje rámec pre bilaterálnu spoluprácu a zabezpečuje zriadenie orgánov, ktoré sú najviac potrebné pre diskutovanie a rozhodovanie o záležitostiach spoločného záujmu na všetkých úrovniach, pre výmenu informácií a vyriešenie konfliktov;

1.2 **má záujem** o hranie konštruktívnej úlohy pri pomáhaní v zriadení a vytváraní štyroch „spoločných priestorov“ dohodnutých na summite v Petrohrade v máji 2003, konkrétne spoločného hospodárskeho priestoru, spoločného priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, spoločného priestoru spolupráce v oblasti vonkajšej bezpečnosti a spoločného priestoru výskumu, vzdelávania a kultúry;

1.3 **sa domnieva**, že mnoho aspektov týchto štyroch spoločných priestorov sa prirodzene týka miestnych a regionálnych orgánov, a žiada, aby Výbor regiónov bol priamo angažovaný do pomoci vo vytváraní spoločných priestorov v oblastiach, ktoré spadajú do kompetencie Výboru, a pre otázky, ktorými sa zaoberá podľa otvorenej metódy koordinácie;

1.4 **víta** skutočnosť, že zmluva o budúcej zmluve medzi Výborom regiónov a Ruskom ustanovila špecifické sektory pre spoluprácu na miestnej a regionálnej úrovni;

1.5 **teší sa na** nadobudnutie účinnosti federálnej legislatívy o kompetencii ruských miestnych a regionálnych orgánov v roku 2006, a očakáva, že to bude krok vpred pre potenciálnu spoluprácu medzi decentralizovanými orgánmi v EÚ a Rusku, najmä preto, že sa tým objasnia kompetencie, pokiaľ ide o cezhraničnú spoluprácu, na základe prebiehajúcej komunikácie medzi Radou Európy a Ruskom VR úplne dôveruje tomu, že princípy Charty miestnej samosprávy budú rešpektované aj v súvislosti s nedávnymi legislatívnymi návrhmi v Rusku;

1.6 **uznáva** dôležitosť spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v Rusku a EÚ, ktorá sa zameriava na možné spôsoby riešenia záležitostí spoločného záujmu na decentralizovanej, najnižšej úrovni;

1.7 **sa domnieva**, že výmeny informácií a osvedčenej praxe na miestnej a regionálnej úrovni podporujú demokraciu a sociálny a hospodársky rozvoj;

1.8 **s potešením konštatuje**, že pozitívny výsledok projektov medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v EÚ a Rusku podnecuje túžbu po efektívnej spolupráci;

1.9 **by rád zdôraznil**, že v rámci projektov je koncept spoločného vlastníctva kľúčovou podmienkou pre trvalo udržateľnú spoluprácu medzi decentralizovanými orgánmi

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

2.1 Kľúčové miestne a regionálne priority a rozhodovacie procesy

2.1.1 **vyzýva** EÚ a Rusko, aby pracovali spolu na decentralizovanej úrovni v otázkach spoločného záujmu. Ak berieme za začiatkový bod zmluvu o budúcej zmluve medzi Výborom regiónov a Ruskom, spolupráca je možná na mnohých frontoch. Mali by sa navrhnúť špecifické iniciatívy v oblastiach kultúry, sociálnych vecí, regionálneho hospodárstva, životného prostredia, dopravy, poľnohospodárstva, výskumu a podpory podnikania. Širšie vzaté, pokrývajú významnú časť kompetencie decentralizovaných orgánov pre miestny a regionálny rozvoj;

2.1.2 **sa domnieva**, že zdravie – a hlavne zdravie verejnosti – je najdôležitejším faktorom pri posilňovaní potenciálu rastu spoločnosti a preto je dôležitou časťou sektorových zodpovedností miestnych a regionálnych orgánov. Zdravie nie je v zmluve o budúcej zmluve špecificky uvedené, ale má dopad na sociálnu politiku a dopad – priamy alebo nepriamy – na ostatné sektory. Ako také je to významný prvok týchto iných sektorov, a pomáha zabezpečovať a udržiavať stabilitu v spoločnosti;

2.1.3 **by rád videl**, že Výbor regiónov, s praktickou podporou Európskej komisie, v súlade s Dohodou o partnerstve a spolupráci (PCA) medzi EÚ a Ruskom, a v spolupráci so zástupcami ruských miestnych a regionálnych orgánov, vypracuje nový nástroj – štandardnú dohodu vo forme Memoranda o porozumení (MoP), doplnenú o príslušné smernice – ktoré by sa mohli používať na podporu špecifických dohôd o spolupráci medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v členských štátoch EÚ a podobnými orgánmi v Rusku. To poskytuje miestnym a regionálnym orgánom v EÚ a Rusku hodnotné a povzbudzujúce vyhliadky na konsolidáciu dôležitého „obráteneho“ procesu a odstránenie byrokratických obmedzení;

2.1.4 **nalieha** na decentralizované orgány v EÚ a Rusku, aby spojili sily v praktických družstevných podnikoch, projektoch a partnerstvách v oblastiach, ktoré stavajú na oblastiach spolupráce uvedených v zmluve o budúcej zmluve medzi Výborom regiónov a Ruskom. Zoznam oblastí spolupráce nie je vyčerpávajúci, ale dá sa rozšíriť tak, aby odrážal okolnosti relevantných jednotlivých miestnych orgánov a regiónov Ruska alebo EÚ;

2.1.5 **navrhuje**, že by všetky dohody mali obsahovať jasné ciele a smernice pre vypracovanie akčných plánov a časových harmonogramov. Zahrnuté by mali byť aj princípy financovania, ako aj pravidlá a konečné termíny pre vyhodnotenie dohody;

2.1.6 **podporuje** opatrenia na podporu výmeny informácií a osvedčenej praxe v takých oblastiach konania, ktoré prinášajú úžitok spoločnosti ako celku. Komisia pre vonkajšie vzťahy Výboru regiónov by rada uvítala pravidelné konzultácie o Rusku, aby sa revidoval pokrok v spolupráci a vzťahoch medzi EÚ a danou krajinou, zameriavajúc sa hlavne na zodpovednosti, ktoré spadajú do kompetencie miestnych a regionálnych orgánov;

2.1.7 **by uvítal** zriadenie trvalého fóra pre regionálnych a miestnych politikov z EÚ a Ruska zameraného na prediskutovanie záležitostí spoločného záujmu, akými sú napríklad vyhliadky novej susedskej politiky EÚ na miestnej a regionálnej úrovni, a na špecifické iniciatívy pre decentralizované úrovne štátnej správy, za účelom podania návrhov Komisii a ruskej vláde pre zvýšenie budúcej spolupráce medzi oboma stranami. Výbor poukazuje na konštruktívne skúsenosti získané prostredníctvom okrúhleho stola EÚ-Rusko o priemysle, zriadeného v roku 1997;

2.1.8 **sa domnieva**, že výmeny skúseností a informácií medzi Výborom regiónov a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom môžu pomôcť vytvoriť lepšie pochopenie medzi EÚ a Ruskom vo veciach spoločného záujmu a rozšíriť rozsah praktických iniciatív týkajúcich sa Ruska, snád vrátane pracovných porád, seminárov, schôdzí a konferencií, keďže obe strany majú záujem o vzájomnú podporu spolupráce;

2.2 Spolupráca medzi regiónmi – teraz a v budúcnosti

2.2.1 **upriamuje pozornosť** na dôležitosť prvej fázy nového susedského programu, ktorý je naplánovaný od roku 2004 do roku 2006, a o ktorom sa verí, že by mal dokázať, že je cestou vpred pre efektívnejšiu a modernejšiu cezhraničnú spoluprácu pre EÚ a Rusko – a vyprodukovať praktické výsledky. Preto schvaľuje nový Indikatívny program regionálnej spolupráce TACIS a Národný indikatívny program pre Rusko, ktorý stanovuje odozvu EÚ podrobnejšie a zvyrazňuje ciele a priority na obdobie od roku 2004 do roku 2006;

2.2.2 **by uvítal** nový nástroj spoločného susedstva a partnerstva na roky 2007-2013, aby sa podporila existujúca spolupráca medzi regiónmi medzi EÚ a susediacimi partnermi mimo únie, vrátane spoločných konečných termínov pre uplatňovanie a procedurálnych a spravodajských jednaní;

2.2.3 **vyzýva** Rusko, aby prispelo a podieľalo sa na nástroji spoločného financovania založenom na spoločných iniciatívach a vlastníctve, aby EÚ aj Rusko uznali výhodu, ktorá sa má získať zo zlepšenej spolupráce;

2.2.4 **zdôrazňuje** dôležitosť twinningovej schémy na miestnej a regionálnej úrovni pre výmenu skúseností v špecifických oblastiach;

2.2.5 **konštatuje**, že špecifické výhody možno získať začatím a rozvíjaním spolupráce v oblastiach kultúry a vzdelávania, ktoré sú zväčša založené na činnostiach, tradíciách a kultúrnej identite ľudí na miestnej a regionálnej úrovni;

2.3 Severná dimenzia v EÚ a Rusku – Kaliningrad, severozápadné ruské regióny a polárny kruh

2.3.1 **zdôrazňuje**, že medzinárodné vzťahy medzi EÚ a Ruskom majú dopad najskôr a najviac na ruské regióny, ktoré priamo susedia s EÚ. Severozápadné Rusko a Kaliningrad sú preto neoddeliteľnou súčasťou Severnej dimenzie EÚ;

2.3.2 **konštatuje** dôležitosť druhého akčného plánu Severnej dimenzie, podľa ktorého akákoľvek skupina zainteresovaných subjektov Severnej dimenzie má príležitosť pripojiť sa k praktickým projektom, družstevným podnikom a výmenám osvedčenej praxe v špecifických oblastiach načrtnutých v akčnom pláne. Tiež je dôležité zabezpečiť jednoduchý prístup k financovaniu, aby sa realizovali podstatné prvky akčného plánu, ak sa má Severná dimenzia ako geografický región rozvíjať sociálne a hospodársky v prospech EÚ ako celku;

2.3.3 **by chcel upriamiť pozornosť** na stav kaliningradského regiónu ako špeciálnej hospodárskej zóny a zároveň zdôrazniť rozsah cezhraničnej spolupráce s krajinami, ktoré priamo susedia s Kaliningradom, a ktoré preto zdieľajú výzvy a príležitosti daného regiónu;

2.3.4 **je priaznivo naklonený myšlienke**, aby boli projekty medzi Kaliningradom a EÚ náležite zohľadnené aj vo finančných riešeniach akčných programov pre Severnú dimenziu, aby sa tak vytvorila základňa pre cezhraničnú spoluprácu na miestnej a regionálnej úrovni;

2.3.5 **navrhuje**, aby sa EÚ a Rusko zamerali na geografické oblasti v rámci Severnej dimenzie, ktoré nie sú ľahko prístupné, ktoré majú drsné podnebie a preto sú niekedy slabo zásobované pokiaľ ide o rozvoj, trvalo udržateľné životné prostredie, podporu podnikania, sociálne služby, zdravotnú starostlivosť a vzdelávanie v dôsledku tvrdých podmienok počasia, obrovských vzdialeností s malou infraštruktúrou a malými skupinami obyvateľstva. Výbor by chcel upriamiť pozornosť na plán „Polárne okno“ a vzťahy medzi šestnástimi krajinami a regiónmi v severozápadnej polárnej a semipolárnej oblasti okolo polárneho kruhu;

2.3.5 **by rád zopakoval**, že Výbor regiónov sa cíti v takej pozícii, že môže hrať ústrednú úlohu pri zriaďovaní zjednocujúceho, koordinačného, poradného orgánu, ktorý spája miestnych a regionálnych zástupcov z celého regiónu Severnej dimenzie.

Brusel 17. novembra 2004.

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Príloha

Zmluva o budúcej zmluve**týkajúca sa spolupráce medzi Radou federácie Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie a Výborom regiónov EÚ**

V záujme posilnenia vzťahov medzi Radou federácie Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie a Výboru regiónov EÚ vítame záväzok ich predsedov na rozvoj dialógu kvôli posilneniu výmeny informácií o regionálnych a miestnych otázkach.

V mene Rady federácie Ruska a Výboru regiónov EÚ uznávame, že proces globalizácie vytvára svet, ktorý je čoraz otvorenejší a prístupnejší pre všetkých.

Sme si vedomí dôležitosti dôkladného poznania charakteristík a špecifických črt každej strany, preto uznávame, že medzi Radou federácie Ruska a Výborom regiónov EÚ sú dobré vzťahy dôležité a potrebné.

V tomto duchu vítame rozsiahlu výmenu informácií, ktorá zaistí, aby naši občania boli zapojení do rozhodovania na regionálnej a miestnej úrovni. Je dôležité, aby sme našich partnerov lepšie poznali.

Vyjadrujeme svoje spoločné odhodlanie podporovať rozvoj vzťahov v nasledovných dôležitých oblastiach:

- kultúra;
- spoločenský život;
- regionálne hospodárstvo;
- životné prostredie;
- mestský a vidiecky rozvoj;
- miestna a regionálna doprava;
- poľnohospodárstvo;
- výskum;
- odborná príprava manažérov.

Zaväzujeme sa posilňovať zväzky medzi Výborom regiónov EÚ a Radou federácie Ruska s úmyslom tesnejšie zblížiť občanov EÚ a Ruskej federácie.

Moskva 30. marca 2001.

Výbor regiónov Európskej únie
Jos CHABERT
Predseda

Rada federácie Ruska
Yegor STROEV
Predseda
